

## OPERAPLUS.CZ

**1. Operní panorama Heleny Havlíkové (470) – Roztančenou Bystroušku si v Ostravě podmanily Lada Bočková a Dominika Škrabalová****17.06.2024 operaplus.cz - Helena Havlíková**

Odkaz na originál

**Klíčová slova:** divadlo (53); moravskoslezské (52); Národní (52); NDM (4); Divadle (3); divadla (2); moravskoslezského (2); Národního (2); Ostravě (2); Antonína; Bajús; baletní; Dvořáka; Juraj; Marek; Marka; Markem; oper; ostravského; ostravský; Šedivého; Šedivý; Šedivým

Po mimořádném vzepětí **Národního divadla moravskoslezského** s kompletem Smetanových **oper** připravili v **Ostravě** k Roku české hudby ještě Janáčkovy Příhody lišky Bystroušky.

Nová inscenace hudebně nastudovaná **Markem Šedivým** v režii, choreografii a světelném designu Itzika Galiliho měla premiéru v **Divadle Antonína Dvořáka** 6. června 2024.

Janáčkovy opera Příhody lišky Bystroušky se na jeviště **Národního divadla moravskoslezského** vrátila po třiceti letech, jak historii jejího **ostravského** uvádění včetně fotografií připomíná tradičně skvěle připravená programová brožura, tentokrát se zasvěcenou studií našeho předního janáčkovského znalce Jiřího Zahrádky.

Novou inscenaci v **Ostravě** svěřili Itziku Galilimu. Tento izraelsko-nizozemský divadelník a pedagog se během spolupráce s mnoha renomovanými tanečními soubory po Evropě, v Kanadě, na Kubě nebo v Mexiku etabloval především jako jeden z předních choreografů. Řadu uznání získaly také jím založené taneční ansámblы NND/Galili Dance a Dansgroep Amsterdam. Je oceňovaný pro své propojení technické preciznosti dynamických pohybů s výraznou tělesností, emocionální hloubkou a vizuální estetikou, vyvažování abstrakce s vyprávěním, využívání neobvyklých scénických prvků pro dosažení komplexního vyjádření mezilidských vztahů a sociálních témat. Tanec je pro něj mocným prostředkem komunikace, který dokáže překračovat hranice kultur a jazyků. Od roku 2014 se věnuje také opeře, když například spolupracoval v Dmitrijem Čerňakovem na inscenaci Borodinova Knížete Igora v Metropolitní opeře, a svoje profese choreografa, režiséra a výtvarníka propojil v Izraelské opeře a Litevském národním **divadle** opery a baletu.

**Národní divadlo moravskoslezské** navázalo spolupráci s Itzikem Galilim už v roce 2016, kdy zde **ostravský baletní** soubor uvedl jeho choreografii inscenace Dva světy / jeden svět a následujícího roku All That Jazz, Rock, Blues. Galili zde nastudoval také část O Balcaao de Amor v produkci, kterou se Česká republika prezentovala v roce 2018 na 51. ročníku mezinárodního Festivalu delle Nazioni v Itálii.

Protože se Galili v rozhovorech nijak netajil tím, že českou hudbu zná velmi málo a Příhody lišky Bystroušky jsou pro něj zcela novým světem, nezátíženost tradicí se mohla jevit jako zajímavé východisko pro inscenační uchopení této Janáčkovy opery. Výsledek ho naplnil jen částečně.

Výtvarným základem inscenace je scéna Daniela Dvořáka s bílými stěnami ubíhajícími do hloubky jeviště. Evokuje sice průhled do daleké perspektivy koloběhu života, jeho nekonečnost však "přerušuje" opona, která projekcemi stromů, hvězd nebo menu v hospodě u Pásků konkretizuje místa děje. Je však otázka, jestli ve venkovské hospodě u Pásků mají tak dlouhý seznam jídel, resp. jestli tam vůbec nějaký jídelní lístek nabízejí. K čemu se vztahoval text Menu kruté krásy promítaný na oponu během druhé scény v hospodě, mi zůstalo nejasné.

I když takový prázdný prostor svou strohou jednoduchostí otevřel rozsáhlé možnosti pro variabilitu světelného designu a skýtal základ pro vyznění kostýmů a choreografie, je příliš univerzální. Dá se v něm v podstatě hrát cokoli (vpomeňme třeba na scénograficky stejně řešenou inscenaci Mozartovy opery La clemenza di Tito manželů Herrmannových ve Stavovském **divadle** v roce 2006.) S Janáčkovou Bystrouškou geometrie hranatosti nesouzní. A příliš technicistně působily i svítící obdélníčky na tyčkách zasazených do podlahy, jejichž přemístování rušilo hlukem.

V takovém prostoru samozřejmě vynikly extravagantní kostýmy Simony Rybákové se zajímavým balancováním mezi zvířecími a lidskými atributy dvojice čápů, vážek, veverka, sovy, zajíců, ježka a starého motýla. Bystrouška má na černých šatech pouze našité zrzavé střapce a ohon tvoří ozdoba kolem culíku ve vlastech, s níž si zvesela pohrává. Bystrouščina dvojnice pouze v tělové košilce však nepodpořila barvitost Janáčkovy hudby v této nádherné taneční scéně milostného snu o svobodě. Lišák v košili, kalhotách a kabátu vypadá jako seriózní muž s hůlkou v podobě oprašovače na tyčce. Tyto "prachovky" měla i liščata, která se ale v černých trikotech najednou z kostýmů svých rodičů vymykala bílými zvířecími maskami na hlavách. Nerozuměla jsem "nóbl" kostýmu Harašty v černém, spíše měšťanském kabátu. Ale možná jsem uzavřená v nějaké bublině, když tohoto obchodníka s drůbeží mám spíše za pytláckého pobudu. Slepice zůstaly ve standardní barevnosti bílých šatů ve tvaru bubliny a červených chocholek, rukavic, punčoch i bot. Jako koule, v tomto případě zelená, se spíše batolil, než skákal, Skokánek.

Itzik Galili takto pojatou scénu, dokonce včetně lávky mezi orchestřištěm a hledištěm, roztančil výraznou choreografií v lesních scénách s lyrikou, hravostí i humorem. Vázkám dal silově mužskou podobu. Kromě tanečníků do nich dobře zapojoval i sbor pod vedením Jurije Galatenka a velice šikovné děti z Operního studia **NDM** vedeného Lenkou Živockou, která ho založila právě v souvislosti s nastudováním Příhod lišky Bystroušky před třiceti lety. Škoda, že se nepodařilo odstranit hlasité dupání, které dozadu ubíhající šikma zvukově nepohlcovala. A taky rušily nástupy zpoza zadní opony, protože při jejím zvednutí silný reflektor namířený do hlediště nepříjemně oslňoval.

Inscenátoři ozvláštnili Janáčkovu Bystroušku několika méně obvyklými postupy. Faráře vybavili koloběžkou s říditky osvětlenými

neonovými trubicemi ve tvaru kříže. Revírník svěřuje provaz, kterým uváže Bystroušku, Lapákovi – jakkoli to je hlídač pes, jako strážce by spolehlivý být nemusel, když sdílí s Bystrouškou trýzeň srdce . Gallini přidal k Revírníkově zprávě v druhé scéně u Pásků, že slečna Terinka se zrovna dneska vdává , čím dál tím rozjařenější společnost při svatební veselce Harašty s Terinkou, resp. s tanečnicí pojmenovanou v programu jako Beruška. Nemá totiž podobu ženy nebo stylizované slunečnice, jak se Rehtorovi posmívá Revírník, když mu připomíná, jak si opilý v lese spletl milovanou Terinku se slunečnicemi. V červeném přílehlavém trikotu s černými puntíky, lodičkách s vysokými podpatky a klobouku s širokou šerpou s černými provázky visícími z jejího okraje až na zem, je to sice v podání Gvendolin Nagy žensky atraktivní postava, ale není jasné, proč má vypadat zrovna jako beruška, která se také zapojuje do tanečních scén lesní havěti.

Pro zvolené inscenační pojetí bylo samozřejmě klíčové také herecké ztvárnění. Sólistům v prázdném prostoru však Galili výraznější režijní vodítko neposkytl. Zůstalo na nich, jak se jim podaří s ním zacházet. Zvlády to především Lada Bočková a Dominika Škrabalová v rolích Bystroušky a Lišáka. Byť spuštění holé matrace atmosféru pro jejich milostnou scénu nenavodilo, k slzám dojmalo mladistvé ostýchavé a tolik upřímné namlouvání vrcholící svatbou i stále zamilovaný manželský rozhovor s kupou dětí, který ukončí Haraštova střela. Z obou sólistek vyzařoval také temperament a radost – to vše při báječném naplnění pěveckého partu.

Basová role Faráře / Jezevce se ukázala jako ideální pro Jana Štávu , který jí dodal přiměřenou dávku důstojnosti partáka hospodských kumpánů. Z nich Rehtor / Komár v podání Martina Javorského vyvolával svou platonickou zamilovaností k Terince soucit. Premiéra však příliš nevyšla Martinovi Gurbalovi . Tento basista, který vytvořil tolik různorodých operních postav, jakoby si s rolí Revírníka nerozuměl. S partem se pěvecky trápil a závěrečný bilanční monolog postrádal onu potřebnou moudrost souznění s přírodou a nekonečným koloběhem obnovování života v ní. Tomu nemohla odpomoci ani postava Starého motýla, který procházel kolem a jednostranně tak zdůrazňoval konečnost života – bez tolik důležitého protikladu znovuzrození. Příležitost vystihnout Haraštu jako "fajera" skvěle využil Daniel Kfelíř . A Eva Dřízgová-Jirušová jako rezolutní Paní revírníková a Sova znovu dokázala, že není malých rolí.

K proměnlivější barevnosti, kterou s nebyvalou něhou, empatií, humorem i steskem prostřednictvím hudební alegorie světa lidí a zvířat v koloběhu přírody tolik oplývá právě tato Janáčková opera, tentokrát hudební nastudování **Marka Šedivého** nepříspělo. Při premiéře, během níž se hráči nevyvarovali nepřesností, zatím hra orchestru postrádala bohatší a plastičtější rozmanitost s intenzivnějším propracováním dynamiky.

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky

Hudební nastudování, dirigent **Marek Šedivý**, režie, choreografie, světelný design Itzik Galili, scéna Daniel Dvořák, kostýmy Simona Rybáková, sbormistr Jurij Galatenko, vedoucí operního studia **NDM** Lenka Živocká, dramaturgie **Juraj Bajús**.

Osoby a obsazení: Revírník – Martin Gurbal, Paní revírníková / Sova – Eva Dřízgová-Jirušová, Rehtor / Komár – Martin Javorský, Farář / Jezevec – Jan Štáva, Harašta – Daniel Kfelíř, Pásek – Erik Ondruš, Paní Pásková / Kohout / Sojka – Miroslava Časarová, Pepík – Ondřej Borák, Frantík – Filip Škandera, Malinká Bystrouška – Sára Bernatíková, Bystrouška – Lada Bočková, Lišák – Dominika Škrabalová, Cvrček – Anna Rozálie Šimičková, Kobylka – Žofie Trojáčková, Skokánek – Roman Patrik Baroš, Lapák / Datel – Šárka Hrbáčková, Chocholka – Karolína Levková.

Balet: Bystrouščin dívčí zjev – Yu Matsumoto, Beruška – Gvendolin Nagy, Čápice – Dorottya Fanni Lengyel, Čáp – Maxwell Davies, Veverka – Fanny Westring, Sovy – Viola Izzo a Maria Carla Ognisanto, Modré váčky – Francesco Fasano a Patryk Zamojski, Starý motýl – Michal Bublík, Zajíc – Simone Giroletti, Ježek – Mark Griffiths.

Sbor a orchestr opery NDB, balet **NDM**, Operní studio **NDM**.

**Národní divadlo moravskoslezské**, Dvořákovo **divadlo**, premiéra 6. června 2024.

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Šárka Hrbáčková, Eva Dřízgová-Jirušová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**,

2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář) Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Yu Matsumoto, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky –Jan Štáva, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Šárka Hrbáčková, Eva Dřízgová-Jirušová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**,

2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář) Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Yu Matsumoto, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky –Jan Štáva, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Šárka Hrbáčková, Eva Dřízgová-Jirušová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**,

2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář) Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Yu Matsumoto, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, **Národní divadlo moravskoslezské**, 2024 (zdroj **Národní divadlo moravskoslezské**, foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Jan Štáva, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Šárka Hrbáčková, Eva Dřízgová-Jirušová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář) Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Yu Matsumoto, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Jan Štáva, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Šárka Hrbáčková, Eva Dřízgová-Jirušová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář) Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Yu Matsumoto, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Jan Štáva, [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2024 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#), foto Martin Popelář)

URL | <https://operaplus.cz/operni-panorama-heleny-havlikove-470-roztancenou-bystrousku-si-v-ostrave-podmanily-lada-bockova-a-dominika-skrabalova/>

[« zpět na začátek](#)

# Operní panorama Heleny Havlíkové (470) – Roztančenou Bystroušku si v Ostravě podmanily Lada Bočková a Dominika Škrabalová

[Helena Havlíková](#), 17.06.2024 15:00

Po mimořádném vzepětí Národního divadla moravskoslezského s kompletem Smetanových oper připravili v Ostravě k Roku české hudby ještě Janáčkovy Příhody lišky Bystroušky. Nová inscenace hudebně nastudovaná Markem Šedivým v režii, choreografii a světelném designu Itzika Galiliho měla premiéru v Divadle Antonína Dvořáka 6. června 2024.

Témata: [Dominika Škrabalová](#) [Itzik Galili](#) [Lada Bočková](#) [Marek Šedivý](#) [Národní divadlo moravskoslezské](#) [Rok české hudby SEZ](#) [Simona Rybáková](#)



Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Šárka Hrbáčková, Eva Dřízgová-Jirušová, Lada Bočková, Národní divadlo moravskoslezské, 2024 (zdroj Národní divadlo moravskoslezské, foto Martin Popelář)

Janáčková opera *Příhody lišky Bystroušky* se na jeviště Národního divadla moravskoslezského vrátila po třiceti letech, jak historii jejího ostravského uvádění včetně fotografií připomíná tradičně skvěle připravená programová brožura, tentokrát se zasvěcenou studií našeho předního janáčkovského znalce Jiřího Zahrádky.

o+

Novou inscenaci v Ostravě svěřili **Itziku Galilimu**. Tento izraelsko-nizozemský divadelník a pedagog se během spolupráce s mnoha renomovanými tanečními soubory po Evropě, v Kanadě, na Kubě nebo v Mexiku etabloval především jako jeden z předních choreografů. Řadu uznání získaly také jím založené taneční ansámby NND/Galili Dance a Dansgroep Amsterdam. Je oceňovaný pro své propojení technické preciznosti dynamických pohybů s výraznou tělesností, emocionální hloubky a vizuální estetiky, vyvažování abstrakce s vyprávěním, využívání neobvyklých scénických prvků pro dosažení komplexního vyjádření mezilidských vztahů a sociálních témat. Tanec je pro něj mocným prostředkem komunikace, který dokáže překračovat hranice kultur a jazyků. Od roku 2014 se věnuje také opeře, když například spolupracoval v Dmitrijem Čerňakovem na inscenaci Borodinova *Knížete Igora* v Metropolitní opeře, a svoje profese choreografa, režiséra a výtvarníka propojil v Izraelské opeře a Litevském národním divadle opery a baletu.

**Národní divadlo moravskoslezské** navázalo spolupráci s Itzikem Galilim už v roce 2016, kdy zde ostravský baletní soubor uvedl jeho choreografii inscenace *Dva světy / jeden svět* a následujícího roku *All That Jazz, Rock, Blues*. Galili zde nastudoval také část *O Balcãao de Amor* v produkci, kterou se Česká republika prezentovala v roce 2018 na 51. ročníku mezinárodního Festivalu delle Nazioni v Itálii.



Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Yu Matsumoto, Národní divadlo moravskoslezské, 2024 (zdroj Národní divadlo moravskoslezské, foto Martin Popelář)

Protože se Galili v rozhovorech nijak netajil tím, že českou hudbu zná velmi málo a *Příhody lišky Bystroušky* jsou pro něj zcela novým světem, nezátíženost tradicí se mohla jevit jako zajímavé východisko pro inscenační uchopení této Janáčkovy opery. Výsledek ho naplnil jen částečně.

Výtvarným základem inscenace je scéna **Daniela Dvořáka** s bílými stěnami ubíhajícími do hloubky jeviště. Evokuje sice průhled do daleké perspektivy koloběhu života, jeho nekonečnost však „přerušuje“ opona, která projekcemi stromů, hvězd nebo menu v hospodě u Pásků konkretizuje místa děje. Je však otázka, jestli ve venkovské hospodě U Pásků mají tak dlouhý seznam jídel, resp. jestli tam vůbec nějaký jídelní lístek nabízejí. K čemu se vztahoval text *Menu kruté krásy* promítaný na oponu během druhé scény v hospodě, mi zůstalo nejasné.

I když takový prázdný prostor svou strohou jednoduchostí otevíral rozsáhlé možnosti pro variabilitu světelného designu a skýtal základ pro vyznění kostýmů a choreografie, je příliš univerzální. Dá se v něm v podstatě hrát cokoli (vpomeňme třeba na scénograficky stejně řešenou inscenaci Mozartovy opery *La clemenza di Tito* manželů Herrmannových ve Stavovském divadle v roce 2006.) S Janáčkovou Bystrouškou geometrie hranatosti nesouzní. A příliš technicistně působily i svítící obdélníčky na tyčkách zasazených do podlahy, jejichž přemísťování rušilo hlukem.

V takovém prostoru samozřejmě vynikly extravagantní kostýmy **Simony Rybákové** se zajímavým balancováním mezi zvířecími a lidskými atributy dvojice čápů, vázek, veverky, sovy, zajíců, ježka a starého motýla. Bystrouška má na černých šatech pouze našité zrzavé štrápece a ohon tvoří ozdoba kolem culíku ve vlastech, s níž si zvesela pohrává. Bystrouščina dvojnice pouze v tělové košilce však nepodpořila barvitost Janáčkovy hudby v této nádherné taneční scéně milostného snu o svobodě. Lišák v košili, kalhotách a kabátu vypadá jako seriózní muž s hůlkou v podobě oprašovače na tyčce. Tyto „prachovky“ měla i liščata, která se ale v černých trikotech najednou z kostýmů svých rodičů vymykala bílými zvířecími maskami na hlavách. Nerozuměla jsem „nóbl“ kostýmu Harašty v černém, spíše měšťanském kabátu. Ale možná jsem uzavřená v nějaké bublině, když tohoto obchodníka s drůbeží mám spíše za pytláckého pobudu. Slepice zůstaly ve standardní barevnosti bílých šatů ve tvaru bubliny a červených chocholek, rukavic, punčoch i bot. Jako koule, v tomto případě zelená, se spíše batolil, než skákal, Skokánek.



Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, Národní divadlo moravskoslezské, 2024 (zdroj Národní divadlo moravskoslezské, foto Martin Popelář)

Itzik Galili takto pojatou scénu, dokonce včetně lávky mezi orchestřištěm a hledištěm, roztančil výraznou choreografií v lesních scénách s lyrikou, hravostí i humorem. Vážkám dal silově mužskou podobu. Kromě tanečníků do nich dobře zapojoval i sbor pod vedením **Jurije Galatenka** a velice šikovné děti z Operního studia NDM vedeného **Lenkou Živočkovou**, která ho založila právě v souvislosti s nastudováním *Příhod lišky Bystroušky* před třiceti lety. Škoda, že se nepodařilo odstranit hlasité dupání, které dozadu ubíhající šikma zvukově nepohlcovala. A taky rušily nástupy zpoza zadní opony, protože při jejím zvednutí silný reflektor namířený do hlediště nepříjemně oslňoval.

Inscenátoři ozvláštnili Janáčkovu Bystroušku několika méně obvyklými postupy. Faráře vybavili koloběžkou s říditky osvětlenými neonovými trubicemi ve tvaru kříže. Revírník svěřuje provaz, kterým uváže Bystroušku, Lapákovi – jakkoli to je hlídací pes, jako strážce by spolehlivý být nemusel, když sdílí s Bystrouškou *trýzeň srdce*. Gallini přidal k Revírníkově zprávě v druhé scéně u Pásků, že *slečna Terinka se zrovna dneska vdává*, čím dál tím rozjařenější společnost při svatební veselce Harašty s Terinkou, resp. s tanečnicí pojmenovanou v programu jako Beruška. Nemá totiž podobu ženy nebo stylizované slunečnice, jak se Rechterovi posmívá Revírník, když mu připomíná, jak si opilý v lese spletl milovanou Terinku se slunečnicemi. V červeném přiléhavém trikotu s černými puntíky, lodičkách s vysokými podpatky a klobouku s širokou šerpou s černými provázky visícími z jejího okraje až na zem, je to sice v podání **Gvendolin Nagy** žensky atraktivní postava, ale není jasné, proč má vypadat zrovna jako beruška, která se také zapojuje do tanečních scén lesní havěti.



Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Dominika Škrabalová, Lada Bočková, Národní divadlo moravskoslezské, 2024 (zdroj Národní divadlo moravskoslezské, foto Martin Popelář)

Pro zvolené inscenační pojetí bylo samozřejmě klíčové také herecké ztvárnění. Sólistům v prázdném prostoru však Galili výraznější režijní vodítko neposkytl. Zůstalo na nich, jak se jim podaří s ním zacházet. Zvládly to především **Lada Bočková** a **Dominika Škrabalová** v rolích Bystroušky a Lišáka. Byť spuštění holé matrace atmosféru pro jejich milostnou scénu nenavodilo, k slzám dojívalo mladistvě ostýchavé a tolik upřímné namlouvání vrcholící svatbou i stále zamilovaný manželský rozhovor s kupou dětí, který ukončí Haraštova střela. Z obou sólistek vyzařoval také temperament a radost – to vše při báječném naplnění pěveckého partu.

Basová role Faráře / Jezevce se ukázala jako ideální pro **Jana Šťávu**, který jí dodal přiměřenou dávku důstojnosti parťáka hospodských kumpánů. Z nich Rechter / Komár v podání **Martina Javorského** vyvolával svou platonickou zamilovaností k Terince soucit. Premiéra však příliš nevyšla **Martinovi Gurbal'ovi**. Tento basista, který vytvořil tolik různorodých operních postav, jakoby si s rolí Revírníka nerozuměl. S partem se pěvecky trápil a závěrečný bilanční monolog postrádal onu potřebnou moudrost souznění s přírodou a nekonečným koloběhem obnovování života v ní. Tomu nemohla odpomoci ani postava Starého motýla, který procházel kolem a jednostranně tak zdůrazňoval konečnost života – bez tolik důležitého protikladu znovuzrození. Příležitost vystihnout Haraštu jako „frajera“ skvěle využil **Daniel Kfelíř**. A **Eva Dřízgová-Jirušová** jako rezolutní Paní revírníková a Sova znovu dokázala, že není malých rolí.





Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky – Jan Šťáva, Národní divadlo moravskoslezské, 2024 (zdroj Národní divadlo moravskoslezské, foto Martin Popelář)

K proměnlivější barevnosti, kterou s nebývalou něhou, empatií, humorem i steskem prostřednictvím hudební alegorie světa lidí a zvířat v koloběhu přírody tolik oplývá právě tato Janáčková opera, tentokrát hudební nastudování Marka Šedivého nepřispělo. Při premiéře, během níž se hráči nevyvarovali nepřesností, zatím hra orchestru postrádala bohatší a plastičtější rozmanitost s intenzivnějším propracováním dynamiky.

### ***Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky***

*Hudební nastudování, dirigent Marek Šedivý, režie, choreografie, světelný design Itzik Galili, scéna Daniel Dvořák, kostýmy Simona Rybáková, sbormistr Jurij Galatenko, vedoucí operního studia NDM Lenka Živocká, dramaturgie Juraj Bajús.*

*Osoby a obsazení: Revírník – Martin Gurbaľ, Paní revírníková / Sova – Eva Dřízgová-Jirušová, Rehtor / Komár – Martin Javorský, Farář / Jezevec – Jan Šťáva, Harašta – Daniel Kfelíř, Pásek – Erik Ondruš, Paní Pásková / Kohout / Sojka – Miroslava Časarová, Pepík – Ondřej Borák, Frantík – Filip Škandera, Malinká Bystrouška – Sára Bernatíková, Bystrouška – Lada Bočková, Lišák – Dominika Škrabalová, Cvrček – Anna Rozálie Šimičková, Kobyłka – Žofie Trojáčková, Skokánek – Roman Patrik Baroš, Lapák / Datel – Šárka Hrbáčková, Chocholka – Karolína Levková.*

*Balet: Bystrouščin dívčí zjev – Yu Matsumoto, Beruška – Gvendolin Nagy, Čápice – Dorottya Fanni Lengyel, Čáp – Maxwell Davies, Veverka – Fanny Westring, Sovy – Viola Izzo a Maria*

*Carla Ognisanto, Modré vážky – Francesco Fasano a Patryk Zamojski, Starý motýl – Michal Bublik, Zajíc – Simone Giroletti, Ježek – Mark Griffiths.*

*Sbor a orchestr opery NDB, balet NDM, Operní studio NDM.*

*Národní divadlo moravskoslezské, Dvořákovo divadlo, premiéra 6. června 2024.*